

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
доктора медичних наук,
професора кафедри акушерства та гінекології імені І.Д. Ланового
Івано-Франківського національного медичного університету МОЗ України
Геник Наталії Іванівни
на дисертаційну роботу Дякунчак Юлії Романівни
“Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень
репродуктивного здоров’я жінок після ургентних гінекологічних
втручань”, поданої до Разової Спеціалізованої вченої ради ДФ 35.600.058
при Львівського національному медичному університеті імені Данила
Галицького МОЗ України на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 “Охорона здоров’я” за спеціальністю 222 “Медицина”

Актуальність обраної теми дисертації.

Клініка ургентної гінекології займає особливе місце у наданні допомоги жінкам різного віку. На жаль, частота ургентної патології – апоплексії яєчника, ускладненого утворення яєчника та позаматкової вагітності не має тенденції до зниження, переважна кількість хворих вимагають невідкладного операційного втручання, при цьому неспецифічність клінічних проявів «гострого живота» вимагає консультацій суміжних спеціалістів для уточнення діагнозу. Омолодження контингенту хворих, більша частина яких не реалізувала репродуктивні плани, відтерміновані порушення репродуктивного здоров’я (безпліддя, тазовий біль, злукова хвороба, невиношування вагітності тощо) зумовлюють медичне та соціальне значення досліджуваної автором проблеми. Незважаючи на наукові та практичні дослідження ургентної гінекологічної патології, ефективна стратегія попередження ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень на даний час не розроблена, а недосконалість реабілітаційних заходів зумовлює рецидиви гострої гінекологічної патології, негативно впливає на репродуктивну функцію жінок. Тому мета наукового пошуку Дякунчак Ю.Р. з вивченням чинників ризику та частоти репродуктивних порушень, адекватного часу й обсягу реабілітаційних заходів після невідкладних операцій з приводу апоплексії яєчників, позаматкової вагітності, ускладненого утворення яєчників є вкрай важливою, своєчасною та актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота Дякунчак Ю.Р. є фрагментом науково-дослідних робіт кафедри акушерства, гінекології та перинатології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького «Розробка системи індивідуально-групового супроводу жінок з гінекологічною та акушерською патологією і коморбідними станами для реабілітації репродуктивного здоров’я і збереження якості життя у різні вікові періоди» (№ державної реєстрації 0117U001075, терміни виконання 2017-

2019 рр.) та «Вивчення впливу патогенетичних чинників порушень репродуктивної системи на розвиток акушерської та гінекологічної патології, наукове обґрунтування удосконалення методів їх корекції, профілактики і лікування» (№ державної реєстрації 0120U002140, терміни виконання 2020-2024 рр.). Автор є співвиконавцем зазначених науково-дослідних робіт.

Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів

Авторкою встановлено нові аспекти патогенезу порушень репродуктивної функції у пацієнток, які перенесли операційні втручання з приводу гострої гінекологічної патології. За даними ретроспективного та проспективного досліджень визначено, що реабілітаційна терапія в умовах реальної клінічної практики проводиться щодо обмеженого контингенту пацієнток, які перенесли невідкладні операційні гінекологічні втручання.

Дисеранткою доведено, що значна частота запальної і дисгормональної патології, репродуктивних втрат, штучного переривання вагітності до ургентного операційного втручання, рецидиви ургентної гінекологічної патології зумовлюють низький рівень реалізації репродуктивної функції у пацієнток досліджуваної когорти. Вперше доведено, що незалежно від типу ургентної патології, яка зумовила операційне втручання, в післяопераційному періоді спостерігається зростання рівня експресії як про- так і протизапальних цитокінів, при цьому дисбаланс про- і протизапальних цитокінів залежить від тривалості доопераційного перебігу гострої гінекологічної патології та типу операційного втручання. Встановлено особливості гормонального балансу жінок після операцій з приводу гострої гінекологічної патології, а саме тривала стрес-індукована гіперпролактинемія, нормогонадотропна дисфункція яєчників з ановуляцією та недостатністю лютейової фази, зниження рівня АМГ.

Авторкою науково обґрунтовано необхідність вдосконалення заходів щодо профілактики та лікування репродуктивних порушень у жінок з невідкладною гінекологічною патологією. Практичне значення дисертаційної роботи Дякунчак Ю.Р. полягає в тому, що для закладів охорони здоров'я запропоновано застосування удосконаленого діагностичного та диференційованого лікувально-профілактичного комплексу заходів для пацієнток, що перенесли ургентні гінекологічні операційні втручання. Застосування розроблених заходів, за даними дисерантки, дозволяють зменшити тривалість післяопераційного болю, інтенсивність бальзових відчуттів з другої доби після операції у 2,9 рази; знизити частоту запальних і незапальних післяопераційних ускладнень у 8,9 разів; досягти клініко-лабораторної нормалізації стану мікробіоти піхви; забезпечити встановлення овуляторного МЦ з повноцінною лютейовою фазою і нормальним оваріальним резервом; досягти бажаної вагітності природнім шляхом в умовах реальної

клінічної практики. Запропонований діагностичний та диференційований лікувально-профілактичний комплекс заходів впроваджений у клінічну практику ряду закладів охорони здоров'я. Теоретичні положення дисертаційної роботи використовуються в навчальному процесі на кафедрі акушерства, гінекології та перинатології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота є комплексним дослідженням, яке виконано на належному методологічному рівні. Основні напрямки дослідження, які покладені в основу дизайну роботи, ґрунтуються на аналізі сучасної наукової літератури та даних ретроспективного дослідження, проведеного авторкою.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації ґрунтуються на застосуванні репрезентативних та сучасних методів дослідження. Дизайн дисертаційної роботи передбачав проведення дослідження у три етапи. Теоретичне обґрунтування напрямку досліджень, їх обсяг та отримані результати з сучасним статистичним аналізом дозволяють вважати, що отримані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Статистична обробка результатів дослідження проводилася за допомогою програм Statistica та Microsoft Office Excel та включала адекватні методи математично-статистичного аналізу.

Апробація результатів дисертаційної роботи, повнота викладу основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій.

За матеріалами дисертації опубліковано 9 наукових працях, із них 5 статей у наукових фахових виданнях, рекомендованих ДАК України для публікації результатів дисертаційних досліджень, 4 тези у матеріалах і збірниках наукових конгресів і конференцій.

Основні наукові положення і висновки дисертаційної роботи та результати проведених досліджень доповідалися на ряді профільних вітчизняних та зарубіжних науково-практичних конференцій і конгресів.

Оцінка змісту, загальна характеристика дисертаційної роботи її завершеності в цілому.

Дисертація Дякунчак Ю.Р. побудована за традиційною схемою наукових рукописів, викладена на 167 сторінках друкованого тексту і складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів проведених

досліджень, висновків, практичних рекомендацій, додатків. Перелік використаних джерел містить 312 посилань, з них 114 – кирилицею, 198 – латиницею і займає 33 сторінки. Робота ілюстрована достатньою кількістю таблиць та рисунків, які наочно презентують результати дослідження. Назва дисертаційної роботи відповідає змісту. Текст дисертації логічний, написаний літературно-науковою українською мовою.

В аnotaціях дисертації українською та англійською мовами стисло представлено основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення. Сукупність ключових слів відповідає основному змісту наукової праці, відображає тематику дослідження і забезпечує тематичний пошук роботи.

У вступі чітко обґрутовано актуальність проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка корелює із темою та конкретизується у завданнях, окреслено об'єкт та предмет дисертації, висвітлена новизна і практична значимість роботи, відомості про апробацію та публікації матеріалів дисертаційного дослідження.

Розділ 1 “Репродуктивне здоров’я жінок після ургентних гінекологічних операцій – сучасний стан проблеми” викладено на 24 сторінках машинописного друку. У даному розділі автор змістово представила проблему гострого живота в гінекології, репродуктивні наслідки ургентних операцій з приводу гострих гінекологічних захворювань, реабалітацію репродуктивного здоров’я жінок після операційних гінекологічних ургентних втручань. У висновку до розділу авторкою визначено актуальність наукового пошуку, обґрутовано необхідність оптимізації методів обстеження, розробки індивідуалізованих профілактичних та лікувально-реабілітаційних заходів.

Розділ 2 “Матеріали та методи дослідження” включає підрозділи з детальним описом дизайну та методів дослідження. Розділ написаний лаконічно і коректно, чітко представлена характеристика досліджуваних груп, дизайн дослідження. Представлено опис використаних методик дослідження, а також методів математико-статистичного аналізу отриманих результатів. Використані методи дослідження відрізняються високою специфічністю, інформативністю та чутливістю.

Дослідження проводили у відповідності до принципів Гельсінської Декларації, Конвенції ради Європи про права людини і біомедицини, відповідних законів України, сучасних біотичних норм щодо безпеки для здоров’я пацієнтів, отримання інформованої згоди та конфіденційності особистих і медичних даних.

Матеріали власних досліджень авторки представлені у наступних трьох розділах дисертації та аналізі і обговоренні отриманих результатів.

У розділі третьому представлено ретроспективний аналіз репродуктивного здоров'я жінок, що перенесли ургентні операції з приводу гострої гінекологічної патології. Отримані дані ретроспективного аналізу дозволили авторці обґрунтувати необхідність розробки та удосконалення диференційованої реабілітаційної терапії та вторинної профілактики відповідно до нозології, що спричинила оперативне втручання.

Розділ четвертий представляє клінічну характеристику жінок основної когорти, який свідчить, що клінічні групи, які сформовані відповідно до визначених критеріїв включення/виключення, були однорідними за анамнестичними та клінічними даними, що дозволило проводити подальші дослідження та отримати об'єктивні вірогідні результати. Попередні висновки та отримані результати даної частини дослідження дозволили аргументовано пійти до наступного етапу роботи – вивчення та опрацювання програми профілактики та лікування ранніх та пізніх порушень репродуктивного здоров'я жінок після ургентних гінекологічних втручань, які викладені у п'ятому розділі “Клініко-параклінічні характеристики жінок репродуктивного віку, які перенесли гінекологічні ургентні операції”.

У п'ятому розділі авторка оцінювала особливості перебігу післяопераційного періоду, визначила чинники ризику ранніх та пізніх репродуктивних порушень, стан мікробіоти піхви, імуно-гормональний баланс, забезпеченість організму вітаміном D у пацієнток з ургентною гінекологічною патологією в умовах реальної клінічної практики порівняно з веденням згідно запропонованого комплексу заходів. Авторкою встановлено, що застосування удосконаленого діагностичного та диференційованого лікувально-профілактичного комплексу заходів для пацієнток після ургентних гінекологічних операційних втручань дозволяє ефективно відновлювати репродуктивне здоров'я жінок репродуктивного віку після ургентних операційних втручань.

В розділі аналіз і узагальнення отриманих результатів підводиться підсумок проведених досліджень, у якому автор зіставляє отримані результати з сучасними даними літератури, проводить теоретичне обґрунтування наукових положень та можливість екстраполяції отриманих результатів для використання у практичній роботі.

Висновки відображають результати дисертаційної роботи, є конкретними, випливають з проведених досліджень, відповідають поставленим у роботі завданням дослідження.

Практичні рекомендації ґрунтуються на матеріалах дисертаційної роботи, викладені доступно для використання у повсякденній практиці.

Відеутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Рукопис дисертаційної роботи Дякунчак Юлії Романівни “Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень репродуктивного здоров’я жінок після ургентних гінекологічних втручань” на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина, перевірено на plagiat за допомогою програми StrikePlagiarism. Рівень оригінальності для даного дослідження становить 96,86 %. У рецензований дисертаційній роботі не встановлено ознак академічного plagiatу, самоплагіату, фальсифікації, фабрикації або інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконання дисертанткою наукового дослідження.

Таким чином, аналіз матеріалів дисертації та публікацій здобувачки не виявив порушення автором академічної доброчесності. Дисертаційна робота Дякунчак Юлії Романівни є оригінальною завершеною науковою працею.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Дисертаційна робота Дякунчак Ю.Р. виконана на сучасному методологічному рівні, дизайн дослідження відповідає поставленим у роботі меті та завданням. Дослідження проведено з використанням сучасних репрезентативних методик, що дозволило отримати достовірні результати, зробити обґрунтовані висновки та практичні рекомендації. Оформлення дисертації відповідає вимогам, що затвердженні наказом Міністерства освіти і науки України №40 від 12 січня 2017 р.

В тексті дисертації зустрічаються окремі технічні помилки, невдалі звороти, що не знижує цінності дисертаційної роботи.

В порядку наукової дискусії хотілося б задати дисертантці наступні запитання:

1. Які фактори, на вашу думку, найбільш вагомо зумовлюють ризик віддалених репродуктивних порушень після ургентних гінекологічних оперативних втручань?
2. Які особливості стану мікробіоти піхви, виявлені Вами у пацієнток з ургентною гінекологічною патологією до проведення операції, вимагають невідкладної корекції? І якщо так, то яку саме корекцію слід проводити?
Які найбільш доцільні методи корекції?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Дякунчак Юлії Романівни “Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень репродуктивного здоров’я жінок після ургентних гінекологічних втручань”, виконана у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького МОЗ України під

керівництвом д.мед.н., професора Пирогової В.І. є завершеним самостійним науковим дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані дані, які мають суттєве теоретичне та практичне значення та в сукупності вирішують важливе науково-практичне завдання – зниження частоти порушень репродуктивного здоров'я після ургентних гінекологічних операційних втручань у жінок репродуктивного віку.

За актуальністю, обсягом досліджень, науковою новизною, теоретичною та практичною значимістю отриманих результатів, дисертаційна робота Дякунчак Ю. Р. "Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень репродуктивного здоров'я жінок після ургентних гінекологічних втручань" повністю відповідає вимогам п.п. 6, 7, 8 "Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченого ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії", затверженному Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022р. №44 та вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом №40 Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017р., а її автор Дякунчак Юлія Романівна заслуговує присвоєння ступеня доктора філософії в галузі знань 22 "Охорона здоров'я" за спеціальністю 222 "Медицина".

Офіційний опонент:

Професор кафедри акушерства та гінекології

імені І.Д. Ланового

**Івано-Франківського національного
 медичного університету МОЗ України ,**

д.мед.н., професор

Наталія ГЕНИК

